

# Raadsvoorstel



Raadsvergadering d.d.	: 28 april 2015
Agendapunt	: 6
Portefeuillehouder	: mw. M.A. de Visser
Onderwerp	: Actualisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP)
B&W besluit d.d.	: 14 april 2015

Leens, 14 april 2015

Aan de raad.

## Inleiding

Op 23 april 2013 heeft uw raad het Integraal Huisvestingsplan 2013-2018 (hierna: IHP) vastgesteld. In de afgelopen twee jaar hebben er verschillende ontwikkelingen plaatsgevonden die maken dat dit IHP geactualiseerd dient te worden. Allereerst zijn de schoolbesturen L&E en VCPO met elkaar in gesprek gegaan om een regionaal toekomstscenario te schetsen van de openbare en protestants-christelijke basisscholen in de gemeenten Bedum, Winsum, Eemsmond en De Marne. Daarnaast is sinds 1 januari 2015 het buitenonderhoud van schoolgebouwen overgeheveld van gemeenten naar schoolbesturen. Dat heeft tot gevolg dat schoolbesturen nu ook mogen investeren in energiebesparende maatregelen en in kwalitatieve verbeteringen van de gebouwen. Ten slotte zijn in het vorige IHP weliswaar de ambities benoemd, maar er was nog geen volledige financiële dekking van alle investeringen.

Deze drie redenen zijn de aanleiding voor het actualiseren van het IHP, dat nu aan uw raad ter besluitvorming voorligt.

## Voorstel

Aan de gemeenteraad van De Marne wordt gevraagd:

- Het geactualiseerde IHP 2015-2018 inclusief de nieuwe planning vast te stellen;
- In te stemmen met de gemeentelijke financiële bijdrage van € 3.004.144,- in het geactualiseerde IHP;
- Een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 482.144,-;
- Een bedrag van € 150.000,- ten laste te brengen van de algemene reserve i.v.m. de sloopkosten van de gymzaal in Wehe-den Hoorn en budget voor een tegemoetkoming in vervoerskosten van beide scholen en mogelijke initiatieven vanuit het dorp;
- Een bedrag van € 379.000,- ten laste te brengen van de algemene reserve i.v.m. afschrijving restant boekwaarde van obs Lydinge, obs Solte Campe en het gebouw aan de Plantsoenstraat 4 te Eenrum;
- Het krediet Krimp en Leefbaarheid voor een bedrag van € 1.525.000,- aan te wenden voor het financieren van het IHP;
- De aangevraagde subsidie van de Dialoogtafel voor een bedrag van € 595.000,- aan te wenden voor het IHP;
- Het aanwenden van de bestemde reserve peuterspeelzaalwerk t.b.v. de aanbouw van de peuterspeelzaal in Zoutkamp voor een bedrag van € 83.000,-;

- Een derving van de huuropbrengst van Kids2B ter grootte van € 25.000 i.v.m. realisatie IKC Eenrum vanaf 2017.

## Beoogd effect

### Doel

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van basisscholen (art. 91 WPO). De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Het doel van het geactualiseerde IHP is om met een dekkend voorstel te komen dat zorgt voor kwalitatief goede huisvesting waarin toekomstgericht onderwijs kan worden gevolgd.

### Randvoorwaarden

In het IHP 2013 is vastgesteld dat het aantal schoolgebouwen binnen nu en 2018 teruggebracht wordt naar 8 scholen in 7 dorpen. Destijds is ook gemeld dat dit alleen kon gebeuren wanneer L&E en VCPO samenwerkingsafspraken zouden maken. Die zijn met het uitbrengen van Toekomstscenario III gemaakt.

Daarnaast is met de schoolbesturen op overeenstemming gericht overleg (OOGO) gevoerd over het geactualiseerde IHP. De schoolbesturen zijn akkoord met het geactualiseerde IHP. Het verslag van het OOGO vindt u in de bijlage.

## Argumenten

### Gevolgen Toekomstscenario III voor IHP

Het definitieve Toekomstscenario III van L&E en VCPO resulteert in de volgende uitkomsten. In **Zoutkamp** komt een samenwerkingsschool, in **Ulrum** blijft de H. de Cockschool bestaan en in **Leens** gaan cbs De Regenboog en obs Lydinge verhuizen naar het nieuwe geïntegreerd kindcentrum. In **Pieterburen** blijft obs De Getijden tot dat nieuwbouw van een school in Winsum gereed is. De oplevering is nu voorzien in 2018. In de tussentijd vervolgt L&E de gesprekken met de Steungroep De Getijden of de school in een andere organisatievorm open kan blijven. Basisschool Mandegoud in **Kloosterburen** blijft bestaan, evenals obs De Octopus in Eenrum. In **Eenrum** wordt in samenwerking met Kids2B en Stichting Peuterspeelzaal De Marne, gewerkt aan de totstandkoming van een Integraal Kind Centrum (IKC). Deze ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel omschreven.

### Reeds uitgevoerde onderdelen IHP 2013

Naast investeringen in bovenstaande scholen, behelsde het IHP 2013 de renovatie van de scholen van VGPONN (de Handpalm) en Fidarda (Hoogholtje). De besluitvorming over deze renovaties is in respectievelijk 2013 en 2014 aan uw raad voorgelegd. Daarnaast is besloten om de peuterspeelzaal aan te bouwen bij het Hoogholtje in Wehe-den Hoorn (2013), en de peuterspeelzaal in Zoutkamp aan te bouwen bij de Ichtusschool (2014). Ten slotte zijn de voorbereidingen in Leens uitgevoerd voor het realiseren van een GKC en hiervoor is in 2014 een voorbereidingskrediet aangevraagd.

### Nieuwe planning IHP

Het IHP 2013 heeft evenals dit geactualiseerde IHP een looptijd tot en met 2018. Met het geactualiseerde IHP wordt er voor gekozen om maximaal te investeren in huisvesting voor onderwijs gerelateerde functies. Hiermee scheppen we de voorwaarden dat scholen ook in de toekomst kwalitatief goed onderwijs kunnen blijven geven. Waar dit nog niet het geval was, houdt dit clustering in van onderwijs en peuterspeelzaal en mogelijk kinderopvang in bestaande schoolgebouwen. Vanuit het IHP realiseren we dit in Zoutkamp, Ulrum, Leens, Wehe-den Hoorn en Eenrum. Daarnaast voeren we groot onderhoud uit aan het schoolgebouw in Ulrum en renoveren we de gymzalen in Ulrum en Eenrum. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de oude en nieuwe voorgestelde planning.

Oude planning	Dorp	Schoolgebouw	Gymzaal	Kind voorziening	Nieuwe planning / reeds besloten / niet doorvoeren
2013	Wehe-Den Hoorn	Ventilatie in gevels en zonnepanelen		Aanbouw Peuterspeelzaal	Beide gerealiseerd
2013	Wehe-Den Hoorn		Nieuwbouw		Niet doorvoeren
2013 / 2014	Ulrum		Renovatie gymzaal		2016
2014	Leens	Renovatie Handpalm (VGPONN) + ventilatie in gevels en zonnepanelen			Gerealiseerd
2014	Leens	Nieuwbouw GKC Leens		Inclusief peuterspeelzaal	2015
2014	Kloosterburen	Ventilatie			Uitvoering schoolbestuur
2014	Eenrum	Ventilatie		Realisering IKC	Ventilatie: uitvoering schoolbestuur Realisering IKC: 2017
2016	Zoutkamp	Clustering locatie Ichtus en Ventilatie in gevels en zonnepanelen		Aanbouw Peuterspeelzaal	Aanbouw psz: 2014 Clustering locatie: 2016 Ventilatie: uitvoering schoolbestuur
2018	Ulrum	H. de Cock renovatie + ventilatie		Aanbouw Peuterspeelzaal	Renovatie: 2018 Ventilatie: uitvoering schoolbestuur Psz in bestaande locatie H. de Cockschool: gerealiseerd

### **Wat is de argumentatie van de voorgestelde investeringen?**

#### **Gevolgen TS III voor IHP**

De visie die L&E en VCPO in Toekomstscenario III uiteindelijk hebben beschreven komt vrij aardig overeen met de huisvestingsplannen zoals in 2013 in het IHP beschreven. Het IHP ging uit van 8 scholen in 7 dorpen. Toekomstscenario III leidt er tot 2018 toe dat er 9 scholen zijn in 7 dorpen in onze gemeente. Het verschil is dat In Leens de L&E en VCPO school naast elkaar zullen blijven bestaan, maar daar waar kan wel samenwerken in het GKC Leens. Zie voor een uitwerking van deze

plannen het raadsvoorstel ontwikkelingsplan GKC Leens. (Mocht het aantal leerlingen in de toekomst dalen, dan kan onderzocht worden of obs Lydinge en obs De Regenboog kunnen fuseren tot een samenwerkingsschool.) In augustus 2018 voorziet L&E daarnaast een fusie tussen obs De Getijden en het nieuwe kindcentrum in Winsum. De steungroep Pieterburen vervolgt in 2015 het gesprek met L&E om te kijken of de school ook na 2018 in een andere organisatievorm open kan blijven.

### **Ontwikkelingen IKC Eenrum**

Er hebben na vaststelling van het IHP ook nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden. De ontwikkeling met de meeste consequenties voor de huisvesting is die van het Integraal Kindcentrum (IKC) in Eenrum. De ontwikkelingen in Eenrum zijn een gevolg van de activiteiten van het Platform Kindvoorzieningen Noord-Groningen, dat sinds 2012 actief is en waar De Marne actief aan bijdraagt. Medio 2013 zijn L&E, stichting Peuterspeelzaalwerk De Marne en Kids2B gestart met de vraag of en hoe een IKC in Eenrum gerealiseerd kan worden. In een kindcentrum vervagen de lijnen tussen onderwijs, opvang en peuterspeelzaal en wordt leerstofjaar klassen doorbrekend gewerkt. Er wordt hierbij uitgegaan van één team en één aansturing. Tijdens de raadsinformatieavond op 17 maart jl. heeft uw raad een inkijkje gekregen in deze nieuwe visie op onderwijs en opvang.

Het college staat achter de ontwikkelingen om kindcentra te realiseren. In Eenrum is deze beweging van onderop gekomen; het is een initiatief van maatschappelijke partners en heeft draagvlak onder ouders en inwoners in het dorp. Ook mogen schoolbesturen door de eerder genoemde veranderde wet- en regelgeving mee investeren in de kwaliteit van het gebouw. Met L&E is daarom overeengekomen dat zij ook mee investeren in het gebouw.

### **Veranderende wet- en regelgeving**

Sinds 2015 is het door veranderende wetgeving voor scholen mogelijk om deels zelf te investeren in gebouwen. Schoolbesturen mogen investeren in energiebesparende maatregelen en kwalitatieve verbeteringen van de gebouwen. In het IHP 2013 werd er een onderscheid gemaakt tussen het investeren in ventilatie (frisse scholen) en uitbreiding/groot onderhoud. Met de schoolbesturen is nu overeengekomen dat zij de kosten van de ventilatie op zich nemen en in het geval van het IKC Eenrum dat ze ook investeren in de kwalitatieve verbetering van het gebouw. Hiervoor krijgen scholen budget van het rijk. De gemeente blijft ook met dit nieuwe IHP verantwoordelijk voor uitbreidingen en groot onderhoud.

### **Wat voeren we niet meer uit?**

Ondanks dat de gemeente deze ventilatiekosten niet op zich hoeft te nemen en ondanks dat er twee externe financiers zijn gevonden (zie paragraaf Uitvoering), was de financiering voor het IHP nog steeds niet dekkend. Daarom hebben we nogmaals kritisch gekeken of alle geplande investeringen ook strikt noodzakelijk waren. Volgens het college is dit in alle gevallen strikt noodzakelijk, behalve bij de nieuwbouw van de gymzaal in Wehe-den Hoorn.

In het IHP 2013 stond voor de nieuwbouw van de gymzaal een bedrag van € 1,2 miljoen geraamd. Nog enkele keren zeer kritisch naar de begroting te hebben gekeken, konden we deze investering maximaal terug brengen tot € 900.000,-. Tevens is gekeken naar hoe de gymzaal gebruikt wordt. Op dit moment wordt de gymzaal in Wehe-den Hoorn gebruikt door het Hogeland College (HHC), het Hoogholtje en door jongeren onder begeleiding van jongerenwerk Barkema en De Haan. Buiten schooltijden is de bezetting dus nihil. Volgens onze verordening huisvesting onderwijs is de afstand tussen beide scholen en de sportaccommodaties in Leens en Eenrum klein genoeg om aan onze verplichtingen te voldoen voor het bieden van een locatie voor bewegingsonderwijs.

De argumenten samenvattend hadden we te maken met een investering van rond de 1 miljoen euro, is de gemeente niet wettelijk verplicht om de investering uit te voeren en is het gebruik buiten de schooltijden nihil. Tevens zou een investering in deze gymzaal tot gevolg hebben dat het college moet schrappen in investeringen die de kwaliteit van onderwijs ten goede komen om het IHP dekkend te krijgen. Om deze redenen stelt het college voor om de nieuwbouw van deze gymzaal te schrappen.

Hoewel het college dus niet wettelijk verplicht is om een nieuwe gymzaal te bouwen, voelt het college wel een morele verplichting om de beide schoolbesturen (L&E en Fidarda) tegemoet te komen in de kosten voor vervoer van leerlingen van en naar de gymzalen in Eenrum en Leens. Er is daarom er een bedrag van € 150.000,- opgenomen om in overleg met beide schoolbesturen te komen tot creatieve en voor alle partijen acceptabele oplossingen.

Met het Hoogholtje zijn in het gevoerde OOGO nadere afspraken gemaakt over het exacte bedrag. Dit betreft een vergoeding van € 10.000,- over een periode van vier jaar. Het totaalbedrag is € 40.000,-, (maakt onderdeel uit van bovengenoemde € 150.000,-) en wordt in een keer overgemaakt. Op deze manier kan het schoolbestuur haar verantwoordelijkheid nemen in het zoeken naar de meest gunstigste oplossing; mochten ze jaarlijks minder dan € 10.000,- besteden kan er dus langer gebruik gemaakt worden van het gehele budget. Met Fidarda is tevens afgesproken dat na de looptijd van het IHP (in 2018) gekeken wordt of en hoe de tegemoetkoming van de gemeente wordt voortgezet.

Ook zijn het jongerenwerk en Vereniging Dorpsbelangen Wehe-den Hoorn ingelicht over het voorgenomen besluit. Met hen is de afspraak gemaakt om vraagstukken die n.a.v. het schrappen van de investering naar boven komen in een breder kader te bekijken.

## **Uitvoering**

In de bijlage is het IHP 2015-2018 opgenomen. De inhoud hiervan bestaat uit dezelfde planning en argumentatie als hierboven is omschreven, inclusief een overzicht van de investeringen en afschrijvingen in de afzonderlijke gebouwen. Hieronder staat het geheel van de investeringen en afschrijvingen beschreven.

### **Krediet**

Voor het geactualiseerde IHP is een totaal krediet benodigd van € 5.507.144,-. Dit betreft het volledige investeringsbedrag inclusief externe aangevraagde middelen. Dit is tevens inclusief de al uitgevoerde onderdelen van het IHP. In 2013 heeft u hiervoor reeds een krediet beschikbaar gesteld van € 3.200.000,-. In de begroting is ook reeds een krediet opgenomen voor de reserve Krimp en Leefbaarheid. Onderdeel van dit krediet is een voorgenomen bestemming van € 1.825.000,- voor investeringen in toekomstgericht onderwijs. Om aan het totale te investeren krediet te komen, is er nog een bedrag van € 482.144,- nodig. Hiervoor vragen wij bij uw raad een aanvullend krediet.

Het totale krediet geeft inzicht in de kosten van het IHP. Hoewel we uw raad vragen om een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 482.144,- betekent dat niet dat de financiering van dit aanvullende krediet uit gemeentelijke middelen komt. De financiering van het IHP is hieronder uitgewerkt.

### **Wijze van financiering**

Hieronder staat de voorgestelde wijze van financiering:

- Eigen middelen De Marne:	€ 3.004.144,-
- Middelen Reserve Krimp en Leefbaarheid:	€ 1.825.000,-
- Herstructureringsmiddelen Dialoogtafel:	€ 595.000,-
- Bestemde reserve peuterspeelzaal Zoutkamp:	<u>€ 83.000,-</u>
Totale baten:	<b>€ 5.507.144,-</b>

### **Uitleg verschillende financieringsstromen**

Vanuit de middelen Reserve Krimp en Leefbaarheid is € 1.825.000,- beschikbaar. Hoewel dit geld al is begroot (en er geen krediet voor aangevraagd hoeft te worden), dient er wel een aanvraag ingediend te worden bij de Stuurgroep Krimp en Leefbaarheid voor besteding van dit budget. Van dit budget is reeds € 300.000,- toegekend als voorbereidingskrediet voor het GKC Leens. De inschatting van het college is dat de kans op toekenning van het overige deel van de aanvraag het grootst is als dit besteed wordt aan de ontwikkeling van het GKC Leens.

Daarnaast heeft De Dialoogtafel Groningen in januari 2015 besloten om herstructureringsgelden beschikbaar te stellen ten behoeve van herstructureringsopgaven op het gebied van de leefbaarheid binnen de gemeenten in het aardbevingsgebied. Er is voor gekozen om in 2015 in eerste instantie 2/5 van het gehele budget beschikbaar te stellen. In alle gemeenten in het aardbevingsgebied gaat dit om een bedrag van € 6 miljoen; voor De Marne betreft het een budget van € 595.000,-.

Aan het college is gevraagd om aan te geven aan welk project zij de middelen wil besteden. Rekening houdend met de criteria waaraan de aanvraag moet voldoen, is de inschatting dat de totstandkoming van het GKC Leens hiervoor het meest in aanmerking komt. Daarom heeft het college een aanvraag ingediend bij de Dialoogtafel om het budget binnen de breedte van het IHP in te zetten in de totstandkoming van het GKC Leens.

Het overige budget (3/5<sup>e</sup> deel) komt naar alle waarschijnlijkheid vrij in de periode 2016-2018. Dan kunnen er nieuwe projectaanvragen worden ingediend voor dan prangende herstructureringsopgaven.

### **Gederfde huuropbrengsten**

Een gevolg van het realiseren van het IKC Eenrum is dat de gemeente geen huuropbrengsten meer ontvangt van Kids2B. De investering die L&E doet in het IKC kan hiermee namelijk deels gefinancierd worden. De verminderde huuropbrengst van Kids2B wordt in de (meerjaren)begroting 2016-2019 gedicht door lagere kapitaallasten van de onderwijsinvesteringen zoals nu opgenomen in het geactualiseerde IHP.

Van belang is het volgende te benadrukken. Het budget dat we van zowel de Reserve Krimp en Leefbaarheid als de Dialoogtafel verwachten te verkrijgen, besteden we in dit voorstel in het geheel aan het GKC Leens. De reden hiervan is dat het college dit project het meest kansrijk acht om in aanmerking te komen voor externe financiering. Dit heeft als positieve consequentie dat we onze eigen gemeentelijke middelen kunnen inzetten om de rest van het IHP te realiseren.

Met deze wijze van financieren achten wij de kans het grootst dat wij aan uw raad een dekkend geactualiseerd IHP hebben voorgelegd, wat een belangrijke aanleiding was voor het actualiseren.

### **Risico's**

Zoals gezegd wordt de kans groot geacht dat de aanvragen voor zowel de reserve K&L als de Dialoogtafel wordt toegekend. Dit baseren wij op eerder toegekende aanvragen en de verwachting dat we voldoen aan de belangrijkste criteria. Er blijft echter een kleine kans dat de aanvraag voor de Dialoogtafel niet wordt gehonoreerd.

### **Eenmalige afschrijvingen algemene reserve**

Het gevolg van het geactualiseerde IHP is dat er in totaal een bedrag van € 529.000,- ten laste van de algemene reserve komt. Dit is als volgt opgebouwd:

- In 2015 een bedrag van € 150.000,- In dit budget zitten zowel de mogelijke sloopkosten, als de tegemoetkoming van schoolbesturen in de vervoerskosten. Het zijn op dit moment nog *mogelijke* sloopkosten, omdat het dorp nog wil aftasten of ze de gymzaal tegen een symbolisch bedrag willen overnemen. Tegen deze oplossing staat het college niet onwelwillend, maar dit moet met nadruk een wens vanuit het dorp zijn. Is die wens er niet, dan wordt de gymzaal gesloopt.
- In 2017 is dit een bedrag voor de boekwaarde min de verwachte verkoopopbrengst van de locatie Solte Campe in Zoutkamp. Dit betreft een bedrag van € 178.000,-
- In 2017 is dit een bedrag voor de boekwaarde min de verwachte verkoopopbrengst van de locatie Platsoenstraat in Eenrum, waar nu de peuterspeelzaal en kinderopvang zitten. Dit betreft een bedrag van € 190.000,-
- In 2017 betreft dit een bedrag van € 11.000,- voor de locatie Lydinge en € 0,- voor de locatie Regenboog in Leens.

**Verschil met IHP 2013**

In het IHP 2013 was met de totale investeringsopgave € 6.658.491,- gemoeid. Voor dit bedrag was een dekking van € 3.200.000,-. Door de gemeentelijke investeringsopgave terug te brengen met ongeveer € 1,2 miljoen, externe financiers te zoeken en schoolbesturen verantwoordelijk te maken voor investeringen in binnenklimaat en/of kwaliteitsverbeteringen aan het gebouw, ligt er nu een financieel dekkend voorstel.

---

**Het college van Burgemeester en Wethouders  
van de gemeente De Marne,**

**de gemeentesecretaris,**

**dhr. B.W. Verwey**

**de burgemeester,**

**dhr. F.H. Wiersma**